

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jaroslava Škopka a soudců JUDr. Ondřeje Szalonnáse a Mgr. Jaroslavy Křivánkové ve věci

žalobce: **P. N. G.**, nar. X, státní příslušnost X, X,
zastoupeného Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, Opletalova
1417/25, 110 00 Praha 1,

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, IČ 00007064,
náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 3. 2023, č.j. MV-10714-4/SO-2023,

takto:

- I. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 2. 3. 2023, č.j. MV-10714-4/SO-2023, se zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení žalované.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení ve výši 15 342 Kč k rukám zástupce žalobce Mgr. Petra Václavka do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

[I] Předmět řízení

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

1. Žalobce se žalobou ze dne 5. 4. 2023, Krajskému soudu v Plzni (dále jen „soud“) doručenou téhož dne, domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 2. 3. 2023, č.j. MV-10714-4/SO-2023 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád), zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, Odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“ nebo „ministerstvo“), ze dne 1. 12. 2022, č.j. OAM-8998-38/PP-2022 (dále jen „prvoinstanční rozhodnutí“). Prvoinstančním rozhodnutím byla podle § 87e odst. 1 písm. a) bod 1. zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zamítnuta žádost žalobce o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie, neboť žalobce není rodinným příslušníkem občana Evropské unie (výrok I.); podle § 87e odst. 4 zákona o pobytu cizinců byla žalobci stanovena lhůta 35 dnů k vycestování z území České republiky (výrok II.).
2. Pobyt cizinců na území ČR je upraven zákonem o pobytu cizinců. Správní řízení je upraveno správním řádem.

[III] Žaloba

3. Žalobce vyjevil žalobní námitky v části III. žaloby a rozdělil je do tří skupin. V části III. A namítal nerespektování nejlepšího zájmu dítěte – nezletilé žalobcovy dcery. Zdůraznil, že dle ustálené judikatury je v řízeních, která mají dopad na nezletilé dítě, třeba zkoumat řadu skutečností, zejména hloubku vztahu dítěte k rodiči, míru péče rodiče o dítě, finanční zajištění dítěte ze strany daného rodiče a případné další okolnosti. Aby pak mohly tyto faktory být řádně posouzeny, je třeba především zjistit podstatné skutečnosti nutné pro jejich poznání a pochopení, aby poté mohl být zájem dítěte řádně definován a zhodnocen. Správní orgány obou stupňů však v řízení pouze opakovaně zdůrazňovaly žalobcovu vinu na jeho současné situaci, aniž by se zájmem nezletilé dcery blíže zabývaly. Navíc, správní orgány na několika místech svých rozhodnutí v podstatě naznačovaly faktickou neexistenci hlubšího vztahu žalobce s nezletilou dcerou. Rovněž se v rozhodnutí objevily ničím nepodložené dohady o možnosti realizovat žalobcův vztah s dcerou pomocí krátkodobých viz či skrze prostředky komunikace na dálku.
4. Žalobce v té souvislosti považoval za nemístné tvrzení žalované, že napadené rozhodnutí koliduje se zájmem nezletilé dcery pouze zprostředkovaně, a to pouze ve faktické, nikoliv v právní rovině. V důsledku napadeného rozhodnutí bude žalobcova dcera odloučena od svého otce, bude tedy zasaženo do jejího základního práva, které je jí zaručeno čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, dle kterého mají děti právo na rodičovskou výchovu a péči. Odloučení dítěte od rodiče je přitom považováno za závažný zásah do života nezletilého i z hlediska Úmluvy o právech dítěte, konkrétně jejího čl. 8. Ani to však nebylo žalovanou řádně posouzeno. Žalobce tak konstatoval, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, jelikož nebyl dostatečným způsobem zkoumán zájem žalobcovy nezletilé dcery, ačkoliv správní orgány byly povinny se nejlepším zájmem nezletilého dítěte v řízení zabývat.
5. Leitmotiv žaloby byl vyjeven v její části III. B. Žalobce tu namítal nezákonnost napadeného rozhodnutí, kterou spatřoval v nesprávném výkladu pojmu „rodič“ užitým v § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Žalobce zdůraznil, že tento pojem není v českém právním řádu přesně definován, nelze tedy pouze uvést, jak to učinily správní orgány, že rodičem je pouze osoba zapsaná v rodném listu. Žalobce byl toho názoru, že je-li biologickým rodičem nezletilé dcery (byť není rodičem matrikovým), je rodičem ve

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Tento názor pak opíral, krom občanského zákoníku, především o názory vyslovené Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 8. 9. 2021, č.j. 1 Azs 18/2021-51, a Ústavním soudem v nálezech ve věcech sp. zn. II. ÚS 4160/12 a II. ÚS 3122/16 (a s nimi souvisejícími rozhodnutími Evropského soudu pro lidská práva).

6. Žalobce závěrem namítal (část III. C žaloby), že napadené rozhodnutí nepřiměřeným způsobem zasahuje do jeho soukromého a rodinného života. Brojil zejména proti opakovanému zpochybňování svého rodinného života na území, aniž by správní orgán podpořil takový závěr bližším zkoumáním skutkového stavu. Žalovaná se totiž omezila pouze na povrchní tvrzení, že žalobcův rodinný život nebyl realizován.
7. Stran posouzení přiměřenosti je napadené rozhodnutí postaveno na argumentaci týkající se žalobcovy trestní minulosti. Žalobce své pochybení uznal a lituje ho, byl mu však již uložen trest, který vykonal. Žalobce nesouhlasil s tím, že zásah do jeho soukromého a rodinného života lze odůvodnit v podstatě jen pouhým poukazem na žalobcovu minulost. Je třeba posuzovat žalobcovy zájmy a míru zásahu, který by pro něho zamítnutí žádosti znamenalo. Při tomto posuzování je třeba vzít v úvahu mimo jiné délku žalobcova pobytu na území, intenzitu rodinných vazeb, integraci rodinných příslušníků na území České republiky a další podstatné faktory, na něž má vydané rozhodnutí vliv. S ohledem na nedostatečné zkoumání skutkového stavu zůstaly tyto skutečnosti neposouzeny.
8. Shrnutí žalobních námitek žalobce učinil v části III. D žaloby. Soud pak v podrobnostech na text žaloby odkazuje.

[III] Vyjádření žalované k žalobě

9. Žalovaná se k žalobě vyjádřila v podání ze dne 15. 5. 2023, v němž konstatovala, že skutkový stav a průběh správního řízení od podání žádosti do vydání pravomocného rozhodnutí byl dostatečně popsán v napadeném rozhodnutí, na jehož text primárně odkázala. Žalovaná zdůraznila, že v souzené věci byly splněny veškeré podmínky pro zamítnutí žalobcovy žádosti, přičemž správní rozhodnutí byla vydána na základě dostatečně zjištěného stavu věci, byla dostatečně a řádně odůvodněna a jsou v souladu s platnými právními předpisy. Žalovaná nepochybila při aplikaci zákonných ustanovení a neporušila základní zásady správního řízení. Odůvodnění napadeného rozhodnutí obsahuje veškeré zákonem stanovené náležitosti.
10. Vzhledem k výše uvedenému žalovaná navrhl, aby soud žalobu zamítl.

[IV] Posouzení věci soudem

11. Řízení ve správním soudnictví je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“ nebo „s. ř. s.“).
12. Podle § 75 odst. 1 soudního řádu správního, soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
13. Podle § 75 odst. 2 věty první soudního řádu správního, soud přezkoumá napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů.
14. Žaloba je důvodná.
15. Podle § 87e odst. 1 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců, ministerstvo žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítne, jestliže žadatel není rodinným příslušníkem občana Evropské unie.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

16. Podle § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců se rodinným příslušníkem občana Evropské unie pro účely tohoto zákona rozumí jeho manžel [písm. a)], rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, o kterého skutečně pečuje [písm. b)], potomek mladší 21 let nebo takový potomek manžela občana Evropské unie [písm. c)] a potomek nebo předek anebo potomek nebo předek manžela občana Evropské unie, pokud je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt [písm. d)].
17. Stěžejní při rozhodování soudu bylo posoudit, zda správní orgány postupovaly správně, když uzavřely, že žalobce, byť je biologickým otcem nezletilé dcery, občanky EU, není rodičem ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, neboť není otcem matrikovým.
18. To, že žalobce nebyl v době rozhodování správních orgánů matrikovým otcem nezletilé dcery, občanky EU, nebylo mezi stranami sporné. Na základě toho dospěly správní orgány obou stupňů k závěru, že určit to, kdo je rodič po právní stránce [a tedy i ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců], lze pouze na základě rodného listu jakožto matričního dokladu (= veřejné listiny). Byť nebylo činěno sporným žalobcovu biologické otcovství [k tomu srov. str. 6 napadeného rozhodnutí, kde žalovaná mj. konstatovala: „*Dle předloženého znaleckého posudku (DNA paternitní expertíza) bylo prokázáno biologické otcovství k nezl. Nelly.*“], žalovaná zdůraznila, že „*pravdivost rodného listu nezletilé (...) nemůže být popřena předložením znaleckého posudku o biologickém otcovství.*“ Žalovaná uzavřela, že pokud účastník řízení nesplňuje hmotněprávní podmínky požadované pro získání pobytového oprávnění, nelze mu takové oprávnění udělit.
19. Soud se s takovým hodnocením učiněným správními orgány neztotožnil.
20. Náзору, že biologický rodič není rodičem občana EU, pokud zároveň není i rodičem právním, by šlo přisvědčit pouze tehdy, pokud by to § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců buď stanovil výslovně, nebo pokud by z jeho účelu vyplývalo, že je vázán výlučně na statusovou otázku formálního rodinného vztahu. Tak tomu ovšem není.
21. Unijní právo chrání nejen formální právní vztahy v rodinách občanů EU a občanů třetích zemí, ale chrání také rodinné vztahy biologické povahy (srov. rozsudky SDEU ve věci C-129/18 SM ze dne 26. 3. 2019, odst. 44–54, Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 9. 2021, č.j. 1 Azs 18/2021-48, odst. 32, ze dne 16. 10. 2019, č.j. 7 Azs 374/2018-28, odst. 40–42). Rozhodná právní úprava v § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců musí tento účel unijního práva respektovat, nemůže být tedy navázána pouze na evidovaný osobní stav. Soud proto vyšel z toho, že rodičem občana EU (ČR) může být nejen rodič zapsaný v rodném listu či matrice, ale také rodič biologický. V souzené věci bylo nesporné, že biologický vztah mezi žalobcem a jeho dcerou je dán, a správní orgány posoudily tuto otázku nesprávně.
22. Za toho stavu byl závěr o tom, že žalobce nesplňuje hmotněprávní podmínky požadovaného pobytového oprávnění předčasný a vycházel z nesprávného právního závěru. To postačovalo k tomu, aby soud napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.). Žalovaná je v dalším řízení vázána právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Ergo, správní orgány jsou povinny znovu posoudit žalobcovu žádost prizmatem závěru

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

soudu o tom, že žalobce je rodičem (zvýraznění podtržením provedl soud) občana EU (ČR) ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců (aniž by soud předjímal, zda jsou naplněny i další hmotněprávní podmínky vyžadované zákonem o pobytu cizinců pro udělení příslušného pobytového oprávnění, tedy např. to, zda rodič o občana EU mladšího 21 let skutečně pečuje).

23. Soud dále konstatuje, že neposuzoval zbylé žalobní námitky (nerespektování nejlepšího zájmu dítěte – nezletilé žalobcovy dcery a nepřiměřenost napadeného rozhodnutí). Bylo by to totiž, vzhledem k tomu, že správní orgány vycházely při hodnocení krucální otázky z nesprávného právního závěru, předčasné.

[V] Náklady řízení

24. Žalobce, který měl ve věci plný úspěch, má podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. proti žalovanému správnímu orgánu, který ve věci úspěch neměl, právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem.
25. Soud přiznal žalobci náhradu nákladů ve výši 15 342 Kč, skládající se ze zaplaceného soudního poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč, a dále z odměny advokáta za tři úkony právní služby v plné výši, tj. po 3 100 Kč/úkon, a z náhrady hotových výdajů za tři úkony právní služby po 300 Kč/úkon podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) a § 13 odst. 1 a 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů. Za úkony právní služby oceněné plnou výší soud považuje převzetí a přípravu zastoupení, podání žaloby a účast na jednání soudu dne 23. 10. 2024.
26. Odměna advokáta a náhrada advokáta byly navýšeny o částku 2 142 Kč odpovídající dani, kterou je advokát povinen z odměny a z náhrad odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (§ 57 odst. 2 s. ř. s.).
27. Žalobci nemohla být přiznána náhrada za soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě, neboť žalobce byl s tímto návrhem neúspěšný.
28. Ke splnění povinnosti nahradit náklady řízení bylo žalované určeno platební místo podle § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. a stanovena pariční lhůta podle § 160 odst. 1 část věty za středníkem o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. (s přihlédnutím k možností žalované tuto platbu realizovat).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 23. 10. 2024

Mgr. Jaroslav Škopek v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.